

Laidiens: 16.01.2020., Nr. 11
Oficiālās publikācijas Nr.: 2020/11.2

Ministru kabineta noteikumi Nr. 18

Rīgā 2020. gada 7. janvārī (prot. Nr. 1 4. §)

Spēļu un rekreācijas laukumu drošuma noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7. panta otro daļu un Preču un pakalpojumu drošuma likuma 8.¹ pantu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. speciālās prasības publiskai lietošanai paredzētiem spēļu un rekreācijas laukumiem (turpmāk – publiskie spēļu un rekreācijas laukumi) un tajos uzstādāmām vai uzstādītām spēļu vai citu aktivitāšu iekārtām un aprīkojumam, kā arī nepieciešamos pasākumus to radīto risku novēršanai vai mazināšanai;

1.2. kārtību, kādā piedāvā lietošanai publiskos spēļu un rekreācijas laukumus un tajos uzstādītās spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas un aprīkojumu;

1.3. publisko spēļu un rekreācijas laukumu un tajos uzstādīto spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu un aprīkojuma uzraudzības un kontroles kārtību, kā arī institūcijas, kas to veic.

2. Noteikumi attiecas uz publiskajiem spēļu un rekreācijas laukumiem, kas:

2.1. tiek aprīkoti ar spēļu vai citu aktivitāšu iekārtām un aprīkojumu, kura atbalsta struktūra nodarbošanās laikā paliek nekustīga un kurš paredzēts, lai kāpelētu, lēkātu, šūpotos, slidinātos, grieztos, rāpotu, listu, veiktu jebkuru minēto darbību kombināciju vai veiktu darbības savu fizisko vai intelektuālo spēju saglabāšanai vai uzlabošanai (turpmāk – spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas);

2.2. tiek izbūvēti publiskajā ārtelpā;

2.3. tiek uzstādīti iekštelpās, neatkarīgi no to faktiskās izmantošanas vai īpašuma piederības kalpo sabiedrības kopējo vajadzību un interešu nodrošināšanai un ir par maksu vai bez maksas pieejami ikvienam spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas lietotājam, kas nav attiecīgās vietas īpašnieks, tiesiskais valdītājs, turētājs, algots darbinieks vai cita persona, kuras atrašanās attiecīgajā vietā ir saistīta ar darba pienākumu izpildi.

3. Šo noteikumu izpratnē par publiskā spēļu un rekreācijas laukuma vai spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas uzstādīšanu ir uzskatāma gan to uzstādīšana iekštelpās, gan to izbūve publiskajā ārtelpā, un šo noteikumu prasības par uzstādīšanu ir attiecināmas arī uz izbūvi.

4. Noteikumi neattiecas uz:

4.1. iekārtām, kas paredzētas lietošanai mājas apstākļos;

4.2. piepūšamām rotaļu iekārtām;

4.3. virvju atrakciju aprīkojumu;

4.4. publiskajām atrakciju iekārtām;

4.5. ūdens atrakciju iekārtām;

4.6. iekārtām, kuras lietojamas kompetentā uzraudzībā.

5. Šo noteikumu prasības par pēcuzstādīšanas pārbaudes veikšanu un reģistrāciju attiecas uz publisko spēļu un rekreācijas laukumu, kurš atbilst vismaz vienai no šādām pazīmēm:

5.1. tajā uzstādītā spēļu vai citu aktivitāšu iekārta ir paredzēta vairāk nekā divu šo noteikumu 2.1. apakšpunktā minēto darbību veikšanai;

5.2. tajā kopā ir uzstādītas vairāk nekā četras spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas.

6. Uzstādīt publisko spēļu un rekreācijas laukumu un nodrošināt tā pieejamību par maksu vai bez maksas ir atļauts tikai tad, ja izpildīti šādi nosacījumi:

6.1. publiskais spēļu un rekreācijas laukums un tajā uzstādītās spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas atbilst šo noteikumu II nodaļā minētajām drošuma prasībām;

6.2. ir pabeigta spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu uzstādīšana, kā arī, ja nepieciešams, ir nodrošināts atbilstošs laukuma pārklājums;

6.3. laukumam ir veikta pēcuzstādīšanas pārbaude, ja saskaņā ar šiem noteikumiem tāda jāveic;

6.4. ir veikta tā reģistrācija, ja saskaņā ar šiem noteikumiem tāda jāveic.

7. Publiskais spēļu un rekreācijas laukums un tajā uzstādītā spēļu vai citu aktivitāšu iekārta, kas atbilst piemērojamo standartu vai to daļu prasībām (turpmāk – piemērojamie standarti), uzskatāma par atbilstošu tām šajos noteikumos minētajām drošuma prasībām, kuras aptver šie standarti.

8. Nacionālā standartizācijas institūcija pēc Ekonomikas ministrijas ieteikuma savā tīmekļvietnē publicē to piemērojamo standartu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

II. Publisko spēļu un rekreācijas laukumu un spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu speciālās drošuma prasības un veicamie pasākumi ar to izmantošanu saistītu risku novēršanai vai mazināšanai

9. Publiskais spēļu un rekreācijas laukums un tajā uzstādītās spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas nedrīkst apdraudēt lietotāja un trešo personu veselību un drošību, ja tās lieto paredzētajā vai paredzamajā veidā, ņemot vērā lietotāja paredzamo rīcību.

10. Publiskajā spēļu un rekreācijas laukumā pārredzamā vietā vai, ja ir viena spēļu vai citu aktivitāšu iekārta, uz iekārtas izvieto plāksni, kurā norādīta šāda informācija:

10.1. neatliekamās palīdzības tālruņa numurs;

10.2. persona, kas atbildīga par attiecīgā laukuma vai iekārtas uzturēšanu (apsaimniekošanu), un tālruņa numurs saziņai ar uzturēšanas personālu;

10.3. attiecīgā laukuma vai iekārtas adrese;

10.4. ja nepieciešams, norāde par iespējamo apdraudējumu un kaitējuma risku, kas var rasties, lietojot spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas, kā arī par iespējām izvairīties no tā.

11. Publiskajam spēļu un rekreācijas laukumam un tajā uzstādītajai spēļu vai citu aktivitāšu iekārtai ir šādas speciālās drošuma prasības:

11.1. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtai (un tās daļām) jābūt mehāniski izturīgai un stabilai, lai izturētu paredzēto lietošanas slodzi (nesalūztu vai nedeformētos) un tādējādi neradītu fiziskas traumas risku, ņemot vērā, ka ar to darbosies viens vai vairāki bērni vai pieaugušie;

11.2. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas šķautnēm, izvirzījumiem, auklām, trosēm un stiprinājumiem jābūt konstruētiem, ražotiem un uzstādītiem tā, lai pēc iespējas mazinātu risku gūt fiziskas traumas saskarē ar tiem;

11.3. spēļu vai citu aktivitāšu iekārta (un tās daļas) nedrīkst radīt nožņaugšanās un nosmakšanas risku;

11.4. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtā, kurā iespējams iekļūt iekšā un kas tādējādi veido slēgtu telpu, jābūt izejai, pa kuru var izkļūt no tās un ko paredzētais lietotājs var viegli atvērt no iekšpuses;

11.5. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas izgatavošanai neizmanto materiālus, kuru virsma ir uzliesmojoša;

11.6. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu konstruē, ražo un uzstāda tā, lai:

11.6.1. tās izmantošanai raksturīgais apdraudējums, ko izraisa tās daļu kustība, būtu minimāls;

11.6.2. nevienas pieejamas virsmas maksimālā un minimālā temperatūra (tai skaitā saules radītais karstums) neizraisītu ievainojumus, ja tai pieskaras;

11.6.3. tā neradītu draudus veselībai vai risku ievainot acis vai ādu, izmantojot lāzerus, gaismas diodes vai citus starojuma veidus;

11.6.4. tās pieejamība neradītu apdraudējumu noteikta vecumposma bērnam, tādējādi apdraudot viņa veselību, kā arī lai tiktu ņemta vērā bērnam raksturīgā uzvedība;

11.6.5. tā neradītu elektrisko apdraudējumu cilvēka veselībai;

11.6.6. tā neradītu radioaktivitātes un hidraulisku vai pneimatisku mehānismu apdraudējumu cilvēka veselībai;

11.6.7. tā neradītu higiēnas un sanitāro apstākļu apdraudējumu cilvēka veselībai;

11.7. spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu, kā arī publisko spēļu un rekreācijas laukumu un tā pārklājumu konstruē, ražo, uzstāda un izvieto tā, lai:

11.7.1. iespējami samazinātu ķermeņa daļu saspiešanas vai iesprūšanas risku, apgērba un tā daļu iespiešanas risku, kā arī krišanas un trieciena risku;

11.7.2. nerastos risks cilvēka veselībai, nonākot saskarē ar ķīmiskām vielām vai maisījumiem, no kuriem ir veidota vai kurus satur iekārta vai laukuma pārklājums, ja to izmanto paredzētajā vai paredzamajā veidā, ņemot vērā lietotāja paredzamo rīcību;

11.7.3. laukumā tiktu ievērotas drošības zonas un novērsti vai mazināti vides riski un lai būtu nodrošināta neatliekamās medicīniskās palīdzības, kā arī bērnu pieskatītāju un citu pieaugušo piekļuve;

11.8. publiskajā spēļu un rekreācijas laukumā nodrošina sakoptu vidi, tīrības uzturēšanu un atkritumu savākšanu.

12. Spēļu vai citu aktivitāšu iekārta, kura tiek likumīgi tirgota citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Turcijā vai kuras izcelsme ir un kuru likumīgi tirgo kādā no Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas līguma līgumslēdzēja puse, ir uzskatāma par atbilstošu šo noteikumu prasībām, ievērojot tieši piemērojamos Eiropas Savienības tiesību aktos minētos noteikumus par preču savstarpēju atzīšanu.

III. Spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu ražotāja, importētāja un izplatītāja pienākumi, kā arī publiskā spēļu un rekreācijas laukuma īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un prasības attiecībā uz publiskā spēļu un rekreācijas laukuma un spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu uzstādīšanu, pārbaudi un uzturēšanu

13. Spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas ražotājs nodrošina, ka:

13.1. tā ir projektēta un ražota, ievērojot šajos noteikumos minētās drošuma prasības un nodrošinot, ka iekārta nerada drošības un veselības apdraudējumu, ja to uztur un lieto saskaņā ar ražotāja norādījumiem, un ka netiek pieļauts iekārtas radīts drošības un veselības apdraudējums tās plānotajā lietošanas laikā, ņemot vērā iespējamību, ka iekārta var tikt lietota ne tikai tās paredzētajā, bet arī paredzamajā veidā;

13.2. tās tehniskā dokumentācija ir izstrādāta vienā no Eiropas Savienības dalībvalstu oficiālajām valodām un tajā ir ietverti visi dati vai norādes par līdzekļiem, kurus ražotājs izmantojis, lai nodrošinātu atbilstību drošuma prasībām, tai skaitā:

13.2.1. detalizēts spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas projekta un ražošanas procesa apraksts, tai skaitā rasējumi un shēmas, informācija par šādās iekārtās izmantotajām sastāvdaļām un materiāliem, kā arī drošuma datu lapas par izmantotajām ķīmiskajām vielām, kas saņemtas no ķīmisko vielu piegādātājiem;

13.2.2. novērtējums par šo noteikumu 11. punktā minētajās prasībās ietvertajiem apdraudējumiem, ko var radīt iekārta, un iespējamo saskari ar šiem apdraudējumiem;

13.2.3. testēšanas pārskati un to līdzekļu apraksts, ar kuriem ražotājs nodrošinājis iekārtas atbilstību piemērojamiem standartiem vai citām tehniskajām specifikācijām;

13.2.4. valsts valodā izstrādāta iekārtas uzstādīšanas, lietošanas un uzturēšanas instrukcija, kurā ņemta vērā lietotāja paredzamā rīcība;

13.3. tehniskā dokumentācija tiek glabāta 10 gadus pēc spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas laišanas tirgū, lai tā būtu pieejama Patērētāju tiesību aizsardzības centram (turpmāk – centrs);

13.4. uz spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas viegli saskatāmā, salasāmā un neizdzēšamā veidā ir norādīts:

13.4.1. ražotāja nosaukums (firma) vai reģistrēta preču zīme un adrese;

13.4.2. iekārtas atsauces numurs vai cits identifikācijas elements un ražošanas gads;

13.4.3. pamatnes līmeņa atzīme.

14. Spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas importētāja pienākums ir laist tirgū tikai šo noteikumu prasībām atbilstošas spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas, un tas nodrošina, ka pirms iekārtas laišanas tirgū ražotājs ir izpildījis šo noteikumu 13. punktā minētos pienākumus, tai skaitā iekārtai ir pievienojis šo noteikumu 13.2.4. apakšpunktā minētos dokumentus valsts valodā. Spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas importētājs nodrošina, lai 10 gadus pēc spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas laišanas tirgū tās tehniskā dokumentācija būtu pieejama centram pēc tā pieprasījuma.

15. Pirms spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas piedāvāšanas tirgū izplatītāja pienākums ir pārliecināties, ka ražotājs ir izpildījis šo noteikumu 13.4. apakšpunktā minētās prasības un iekārtai ir pievienoti šo noteikumu

13.2.4. apakšpunktā minētie dokumenti valsts valodā.

16. Ražotājam, importētājam un izplatītājam, piedāvājot spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu, ir šādi pienākumi:

16.1. pēc pasūtītāja pieprasījuma sniegt tam šo noteikumu 13.2.3. apakšpunktā minēto dokumentāciju;

16.2. ja tas uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka spēļu vai citu aktivitāšu iekārta, kuru tas ir piedāvājis, neatbilst šo noteikumu prasībām, nekavējoties veikt nepieciešamās korektīvās darbības, lai panāktu iekārtas atbilstību vai, ja nepieciešams, izņemt iekārtu no tirgus vai informētu par to attiecīgo īpašnieku vai tiesisko valdītāju un nodrošinātu korektīvo darbību veikšanu. Ja spēļu vai citu aktivitāšu iekārta rada risku, nekavējoties par to informēt centru, norādot detalizētu informāciju par neatbilstību un visiem veiktajiem pasākumiem, lai neatbilstību novērstu;

16.3. pēc centra pamatota pieprasījuma sniegt tam visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā vai citā pieņemamā valodā, lai pierādītu spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas atbilstību;

16.4. pēc centra pieprasījuma sadarboties ar to jebkādos pasākumos, lai novērstu piedāvātās spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas radīto risku.

17. Publiskā spēļu un rekreācijas laukuma īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam (turpmāk – valdītājs) ir šādi pienākumi:

17.1. publiskajā spēļu un rekreācijas laukumā uzstādīt tikai šo noteikumu prasībām atbilstošas spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas;

17.2. uzstādīt publisko spēļu un rekreācijas laukumu un spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas saskaņā ar šajos noteikumos minētajām prasībām un ražotāja norādījumiem;

17.3. pēc jauna publiskā spēļu un rekreācijas laukuma vai spēļu vai citu aktivitāšu iekārtas uzstādīšanas nodrošināt pēcuzstādīšanas pārbaudi vai, ja šī prasība nav attiecināma, nodrošināt riska novērtējumu;

17.4. regulāri nodrošināt publiskā spēļu un rekreācijas laukuma, kā arī spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu higiēnas un sanitāro apstākļu pārbaudi un uzturēšanu saskaņā ar šo noteikumu prasībām un ražotāja norādījumiem, ja ražotājs tādos ir iekļāvis iekārtu dokumentācijā;

17.5. nodrošināt šādas spēļu vai citu aktivitāšu iekārtu, to detaļu un publiskā spēļu un rekreācijas laukuma pārklājuma pārbaudes:

17.5.1. regulāra vizuāla pārbaude, kuru veic atbilstoši laukuma noslodzei, specifikai un iespējamiem riskiem un kurā pārbauda iekārtu, to detaļu un laukuma pārklājuma vispārējo stāvokli un konstatē defektus un acīmredzamus apdraudējumus (ja tādi ir), ko izraisījusi mantas bojāšana, lietošanas apstākļi vai laikapstākļi;

17.5.2. ekspluatācijas pārbaude, kuru veic ne retāk kā četras reizes gadā un kurā tiek detalizētāk pētīti defekti, iekārtu darbība, dažādu veidu nodilums, nolietojums un stabilitāte pārmērīgu kustību dēļ;

17.5.3. ikgadējā galvenā pārbaude, kuru veic ne retāk kā reizi gadā un kurā tiek noteikts iekārtas un laukuma vispārējais drošuma līmenis (nosakot iekārtu, pamatu un pārklājuma vispārējo drošuma līmeni), tiek pārbaudīta iekārtas funkcionalitāte un stabilitāte (jo īpaši konstatējot bojājumus un defektus, kas radušies mantas bojāšanas dēļ, dažādu veidu nodilumu, ilgtermiņa strukturālas problēmas, iekārtas drošuma līmeņa izmaiņas) un tiek veikta riska novērtēšana;